

Коротаєва К.*

МАНІПУЛЯТИВНІ ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИДІЇ

Об'єктивним явищем сучасних війн виступає прагнення протиборчих сторін підірвати моральний дух і бойові потужності військ супротивника. Багато в чому психологічними є цілі війни. Основними об'єктами ураження стають моральний дух армії, реальний морально-психологічний стан частин і підрозділів, окремих військовослужбовців. Серед засобів впливу на супротивника все більшого значення набувають **інформаційно-психологічні засоби**.

Від того, наскільки кваліфікованою і цілеспрямованою буде діяльність по захисту військ від інформаційно-психологічного впливу, значною мірою буде залежати хід і результат бойових дій.

Сам термін «**інформаційно-психологічні операції**» вказує на те, що для досягнення цілей підривної діяльності широко залучаються висновки психологічної науки й що вона направлена, у першу чергу, на зміну психологічних станів супротивника.

Сучасні концепції військового мистецтва вказують на той факт, що **війни ведуться політичними, економічними, дипломатичними, військовими й інформаційно-психологічними засобами**

Протиборство в інформаційно-психологічній сфері стає дійсно значимим явищем у сучасних війнах. Від того, наскільки кваліфікованою і цілеспрямованою буде діяльність по захисту військ від інформаційно-психологічного впливу, значною мірою буде залежати хід і результат бойових дій.

Психологія указує на ті особливості особистої та групової психіки, які доцільно піддати впливу; розробляє ефективні методи оцінки психологічного стану супротивника; дає рекомендації фахівцям, що ведуть психологічну війну, з планування операцій; виробляє критерії й методи оцінки результативності психологічного впливу на людей.[1]

Організатори психологічних операцій (ПсО) виявляють найбільш слабкі ланки в морально-психологічному стані супротивника й вибудовують тактику психологічного тиску на нього. Висновки психології активно використовуються для надання розповсюджуваній інформації властивості легкого й швидкого засвоєння.

Таким чином, прагнення протиборчих сторін підірвати моральний дух і бойові потужності військ супротивника виступає об'єктивним явищем сучасних війн. У цих цілях створюються відповідні сили й засоби, обґрунтовуються принципи їхнього практичного застосування. ПсО, при їхньому вмілому плануванні й здійсненні, є ефективним засобом досягнення військових цілей невоєнними засобами.

Маніпулятивні інформаційно-психологічні операції - неминуче явище сучасної війни, важливий й ефективний засіб досягнення тактичних, оперативних і стратегічних цілей. По своїй ефективності вони порівняні зі зброєю масового ураження.

*студентка 4 курсу відділення «міжнародна інформація» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доц. Романенко Ю.В.

Профілактика інформаційно-психологічного впливу супротивника на військовослужбовцях припускає здійснення ряду заходів щодо зниження сприйнятливості й схильності військовослужбовців до інформаційно-психологічного впливу супротивника. Головним тут є глибоке роз'яснення військовослужбовцям щирих цілей, способів, можливих наслідків підривних акцій супротивника й психологічних механізмів деформації особистості військовослужбовця під впливом ворожої пропаганди.

Військовослужбовці повинні бути обов'язково попереджені про принципи підривної пропаганди супротивника. Досвід показує, що супротивник буде прагнути першим повідомляти про всі події, щоб досягти психологічного ефекту «первинності», тобто більш міцного закріплення першої інформації про те, що сталося.

У традиціях фахівців ПсО в інформаційному впливі на супротивника перемішувати правдиву інформацію з дезінформацією, підвищувати авторитет своїх акцій за рахунок оперування знайомими військовослужбовцем прізвищами, назвами міст, вулиць, датами, фактами, шляхом залучення думок відомих осіб (політиків, спортсменів, діячів мистецтва й культури й ін.).

Найважливішим профілактичним заходом вважається перекриття можливих каналів інформаційно-психологічного впливу на особовий склад частин і підрозділів.

Не менш важливим є й глибоке роз'яснення військовослужбовцем їхньої особистої відповідальності за зберігання й поширення друкованих й інших матеріалів (речей, предметів побуту й ін.), що містять дезінформацію, інструкції щодо спричинення шкоди своїм військам, за несанкціоновані й неконтрольовані контакти із цивільним населенням й ін.

Досвід бойових дій свідчить про те, що **необхідно ретельно підходити до підбору осіб для роботи на засобах зв'язку й керування.** Серед них не повинно бути людей психічно неврівноважених, невитриманих, з демонстративною акцентуацією характеру, боягузливих. Ці люди повинні добре уявляти, що навколишні можуть інтерпретувати ті або інші їхні реакції, настрої, вислови як прямий наслідок володіння відповідною інформацією.

Зрив ПсО припускає швидке виявлення засобів інформаційно-психологічного впливу супротивника, їх негайне придушення й знищення.